

**Міністерство освіти і науки України
Ужгородський національний університет**

М. М. Полюжин, М. М. Цонинець

Методичні вказівки до проведення семінарських занять із курсу
«Вступ до перекладознавства»
для студентів II курсу
Спеціальність – 6.035 Прикладна лінгвістика

Розтиражовано з готових оригінал-макетів
ФОП Данило С.І.
тираж 50 прим.
м. Ужгород, пл. Ш.Петефі, 34/1
Тел.: 050 977 16 56

Ужгород – 2021

УДК 81'25(076)
М54

Полюжин М.М., Цонинець М.М.

М54 Методичні вказівки до проведення семінарських занять із курсу «Вступ до перекладознавства» для студентів II курсу спеціальності 6.035

«Філологія. Прикладна лінгвістика» – Ужгород: УжНУ, 2021. – 25 с.

Укладачі:

Полюжин Михайло Михайлович – доктор філологічних наук, професор

Цонинець Марія Михайлівна – аспірантка, асистент кафедри прикладної лінгвістики

Семінар № 1

Суспільно-політичне значення перекладу

План

1. Зародження та використання тлумачення і перекладу.
2. Зростання ролі тлумачення і перекладу.
3. Передумови появи та впровадження перекладу.
4. Тлумачення і переклад як засоби збагачення національних мов.
5. Переклад і збагачення національних культур.

Література

1. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства. Вінниця. Нова книга. 2008. С.10-31
2. Енциклопедія перекладознавства: в 4-х томах. Том 2: пер. з англ. /ред. Івз Гамбієра, Люк ван Дорслар ; за загал. ред.: О. А. Калиниченко , Л. М. Черноватого. – Вінниця: Нова книга. 2020. – 552 с. С. 142-152.
3. Гудманян А. Г. Основи перекладознавства : навчальний посібник / А. Г. Гудманян, А. В. Сітко, Г. Г. Єнчева. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 352 с. С.18-26, С.37-44
4. Гудманян А. Г., Сітко А. В., Єнчева Г. Г. Вступ до перекладознавства: навчальний посібник для студентів спеціальності «Переклад». Вінниця: Нова Книга, 2017. 304 с. С.6-40
5. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник. Вінниця: Нова Книга. 2001. 448с. С. 34-54
6. Некряч Т. Є., Чала Ю. П. Через терени до зірок: Труднощі перекладу художніх творів: навч. посібник. Вінниця: Нова книга, 2008. 200 с. С. 5-20
7. Терехова С. І. Вступ до перекладознавства. (Сучасні проблеми і теорії. Діяльність перекладача. Основи техніки перекладу): навч. посібник.

(Вид. 2-ге, доповнене і перероблене). К.: Вид. центр КНЛУ, 2002. 163 с.
С. 32-35

Питання для самоконтролю

1. Яка різниця між «перекладом» та «тлумаченням»?
2. Ким були перші перекладачі?
3. Яку роль відігравало «тлумачення» і у родово-племінних відносинах?
4. Що стало передумовою появи «перекладу»?
5. Чи пов'язаний духовний розвиток суспільства з розвитком перекладу?
6. Коли з'явився «переклад» на території сучасної України? З чим це пов'язано?
7. Як переклад та тлумачення впливають на появу неологізмів?
8. Запозичення з яких мов включає національний шар української лексики?
9. Запозичення з яких мов включає національний шар англійської лексики?
10. Як переклад здійснює вплив на національні культури? Що таке опосередкований та безпосередній вплив?

Семінар № 2

Переклад у різних сферах діяльності

План

1. Роль перекладу й тлумачення у поширенні філософських учень.
2. Переклад і тлумачення як засоби державної політики.
3. Переклад і тлумачення у мирний час і в час лихоліть.
4. Сфери діяльності перекладачів у воєнний і мирний час.
5. Переклад і тлумачення в роки «холодної війни».

6. Сфери та рівні використання тлумачення і перекладу.

Література

1. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства. Вінниця. Нова книга. 2008. С.32-51
2. Стріха М. Український переклад і перекладачі. Між літературою і націєтворенням: підручник. Київ: Дух і Літера, 2020. 520 с. С.175-250
3. Терехова С. І. Вступ до перекладознавства. (Сучасні проблеми і теорії. Діяльність перекладача. Основи техніки перекладу): навч. посібник. (Вид. 2-ге, доповнене і перероблене). К.: Вид. центр КНЛУ, 2002. 163 с. С. 21-28; С. 36; С. 63-70

Питання для самоконтролю

1. Чи здійснював переклад вплив на суспільно-політичні орієнтації у практиці державного устрою та вибору відповідних форм місцевого й державного врядування?
2. Яку роль відігравав переклад у веденні державної політики?
3. Чи відрізняється діяльність тлумача та перекладача у мирний час і в час лихоліть?
4. Які бойові завдання виконували тлумачі у воєнний час?
5. Яка була роль тлумачів і перекладачів на окупованих унаслідок воєнних дій територіях?
6. Чи можна вважати діяльність тлумача важливішою ніж діяльність перекладача у воєнний та мирний час?
7. Що входить до конкретних фахових обов'язків перекладача у воєнний час?
8. Який зміст праці перекладача у мирний час?
9. Яку роль виконували перекладачі у роки Холодної війни?
10. На яких рівнях може здійснюватися тлумачення/переклад?

Семінар № 3

Переклад і засвоєння словникового запасу різних мов

План

1. Збагачення словникового складу мов завдяки тлумаченню і перекладу.
2. Активний і пасивний словник перекладача й тлумача.
3. Суб'єктивні й об'єктивні чинники засвоєння лексичних одиниць.
4. Універсальна лексика у словниковому запасі перекладача і тлумача.
5. Інші складники словникового запасу тлумача/перекладача.
6. Моделі засвоєння однозначних одиниць різних мов.

Література

1. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства. Вінниця. Нова книга. 2008. С.55-77
2. Енциклопедія перекладознавства: в 4-х томах. Том 2: пер. з англ. /ред. Івз Гамбієра, Люк ван Дорслар ; за загал. ред.: О. А. Калиниченко , Л. М. Черноватого. – Вінниця: Нова книга. 2020. – 552 с. С.174-179
3. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник. Вінниця: Нова Книга. 2001. 448с. С. 54-72

Питання для самоконтролю

1. Яким чином відбувається збагачення словникового складу мов через тлумачення?
2. Як відбувається розширення словникового складу мов за допомогою перекладу?
3. Що таке активний та пасивний словник тлумача/перекладача?
4. Чи словниковий запас різногалузевих перекладачів/тлумачів відрізняються лише якісно чи й кількісно?

5. Що належить до найголовніших суб'єктивних чинників засвоєння лексичних одиниць?
6. Що можна віднести до найголовніших об'єктивних чинників засвоєння лексичних одиниць?
7. Що таке інтернаціональна лексика та яке місце вона займає в словниковому запасі перекладача/тлумача?
8. Які одиниці формують універсальну лексику перекладача/тлумача?
9. Яку приблизну кількість слів та усталених словосполучень повинен охоплювати обов'язковий словниковий запас професійного перекладача?
10. Які шари лексики входять до інших складників словникового запасу перекладача/тлумача ?

Семінар № 4

Стратифікація мовних одиниць та різні рівні їх реалізації

План

1. Ієрархічна стратифікація мовних одиниць та їх використання в перекладі.
2. Реалізація значень мовних одиниць морфологічного рівня.
3. Реалізація значень мовних одиниць лексичного рівня.
4. Реалізація значень мовних одиниць синтаксичного рівня.
5. Мовні одиниці сурядного й підрядного типів зв'язку між компонентами.
6. Предикативні мовні одиниці та їх переклад.

Література

1. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства. Вінниця. Нова книга. 2008. С.77-100

2. Енциклопедія перекладознавства: в 4-х томах. Том 2: пер. з англ. /ред. Івз Гамбіера, Люк ван Дорслар ; за загал. ред.: О. А. Калиниченко , Л. М. Черноватого. – Вінниця: Нова книга. 2020. – 552 с. С.273-277
3. Гудманян А. Г. Основи перекладознавства : навчальний посібник / А. Г. Гудманян, А. В. Сітко, Г. Г. Єнчева. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 352 с. С. 280-282

Питання для самоконтролю

1. Що таке фонема?
2. Які існують рівні перекладу?
3. Назвіть одиниці які належать до фонологічного рівня.
4. Які одиниці належать до морфологічного рівня? Як вони реалізуються?
5. Назвіть одиницю, яка належить одночасно до морфологічного та лексичного рівня.
6. Як реалізуються одиниці лексичного рівня при перекладі?
7. Що таке вільні словосполучення? Яким типом зв'язку вони можуть поєднуватися?
8. Які є типи підрядного зв'язку? Наведіть приклади.
9. Дайте визначення терміну «предикативні словосполучення».
10. Що таке первинна та вторинна предикація? Наведіть приклади.

Семінар № 5

Фахова відмінність перекладача й тлумача

План

1. Умови успішного виконання тлумачами й перекладачами своїх обов'язків.
2. Фаховий перекладач та режим його праці.
3. Фахові й нефахові тлумачі та режим їхньої праці.

4. Комунікативні моделі перекладу й тлумачення.
5. Комунікативні моделі здійснення процесу перекладу.

Література

1. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства. Вінниця. Нова книга. 2008. С.101-126
2. Гудманян А. Г. Основи перекладознавства : навчальний посібник / А. Г. Гудманян, А. В. Сітко, Г. Г. Єнчева. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 352 с. С.73-76, С. 271-274
3. Мамрак А. В. Вступ до теорії перекладу: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2009. 304 с. С. 29-35
4. Саприкін С. С., Чужакін А. П. Світ усного перекладу: навч. посібник. Вінниця: Нова книга, 2011. 224 с. С. 46-89
5. Володіна Т. С. , Рудківський О. П. Загальна теорія перекладу: навчально-методичний посібник. К.:вид.центр КНЛУ, 2017, 296с. С.57-64
6. Терехова С. І. Вступ до перекладознавства. (Сучасні проблеми і теорії. Діяльність перекладача. Основи техніки перекладу): навч. посібник. (Вид. 2-ге, доповнене і перероблене). К.: Вид. центр КНЛУ, 2002. 163 с. С. 41-44; С. 57-61

Питання для самоконтролю

1. У чому полягає фахова відмінність перекладача й тлумача?
2. Чому термін «переклад» вважається дихотомічним?
3. Назвіть обов'язкові умови здійснення успішного перекладу тлумачем /перекладачем.
4. Що таке динамічна пам'ять і чи є вона обов'язковою умовою здійснення перекладачем/тлумачем своєї праці?
5. Які стадії виконання перекладу є обов'язковими?

6. Що повинен зробити перекладач при знаходженні «важкого» слова, що становить складність для перекладу?
7. Хто такі нефахові тлумачі? Яким є режим їхньої праці?
8. Чим послідовне тлумачення відрізняється від синхронного?
9. Які компоненти перекладу є невід’ємними (обов’язковими)?
10. Назвіть існуючі комунікативні моделі процесу перекладу?

Семинар № 6

Комунікативні моделі та способи відтворення українських власних назв англійською мовою

План

1. Комунікативні моделі процесів тлумачення.
2. Параметри значень мовних одиниць і повнота їх відтворення різними типами перекладу й тлумачення.
3. Вільний переклад, його підтипи та сфери використання.
4. Способи відтворення значення різних мовних одиниць.
5. Закономірності передачі англійських онімів українською мовою та відтворення українських власних назв.

Література

1. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства. Вінниця. Нова книга. 2008. С.126-153
2. Енциклопедія перекладознавства: в 4-х томах. Том 2: пер. з англ. /ред. Івз Гамбіера, Люк ван Дорслар ; за загал. ред.: О. А. Калиниченко , Л. М. Черноватого. – Вінниця: Нова книга. 2020. – 552 с. С.278-290
3. Гудманян А. Г. Основи перекладознавства : навчальний посібник / А. Г. Гудманян, А. В. Сітко, Г. Г. Єнчева. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 352 с. С.155-156

4. Гудманян А. Г., Сітко А. В., Єнчева Г. Г. Вступ до перекладознавства: навчальний посібник для студентів спеціальності «Переклад». Вінниця: Нова Книга, 2017. 304 с. С. 69-72
5. Терехова С. І. Вступ до перекладознавства. (Сучасні проблеми і теорії. Діяльність перекладача. Основи техніки перекладу): навч. посібник. (Вид. 2-ге, доповнене і перероблене). К.: Вид. центр КНЛУ, 2002. 163 с. С. 71-114

Питання для самоконтролю

1. За яких умов одностороння модель тлумачення може перетворюватися у двосторонню?
2. Яка модель тлумачення є завжди односторонньою? Чому?
3. У якій з моделей тлумачення один компонент одночасно відіграє роль і джерела інформації і перекладача?
4. Що таке вільний переклад? Які є підтипи вільного перекладу?
5. Що таке послівний переклад?
6. Яким способом перекладаються реалії суспільно-політичного життя?
7. Дайте визначення терміну «транскодування»? Які існують типи транскодування? У чому полягає їх відмінність?
8. Яким способом слід здійснювати переклад онімів?
9. Назвіть особливості передачі окремих англійських звуків українською мовою. Обґрунтуйте чим зумовлена ця особливість.
10. Чи можливо перекладати оніми за допомогою послівного перекладу? Обґрунтуйте свою відповідь.

Семинар № 7

Різновиди перекладу

План

1. Визначення терміна і поняття.
2. Переклад у відтворенні ідіомів, приказок і прислів'їв.
3. Переклад і чисто функціональні заміни окремих мовних змістових одиниць.
4. Переклад на рівні мови та на рівні мовлення.
5. Форми презентації та способи реалізації значення мовних одиниць.

Література

1. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства. Вінниця. Нова книга. 2008. С.154-169
2. Білозерська Л. П. Термінологія та переклад: навч. посібник. Вінниця: Нова книга, 2010. 232 с. С. 17-25
3. Мамрак А. В. Вступ до теорії перекладу: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2009. 304 с. С. 59-83

Питання для самоконтролю

1. Назвіть найголовніші рівні відтворення повноцінного перекладу?
2. Що таке функціональна та прагматико-семантична заміна при перекладі?
3. Як при перекладі реалізується відтворення реально існуючих конотативів? Наведіть приклади.
4. Як перекладати означений та неозначений артикль англійської мови українською?
5. Якими способами можна перекласти формальний додаток *it*? Чим це зумовлено?

6. Як реалізується значення англійського формального прислівника *there*?
7. Як здійснюється переклад наказового способу українською та англійською мовою? У чому полягає особливість перекладу?
8. Які існують форми презентації значення мовних одиниць? Як вони реалізуються?
9. Назвіть спільні для тлумача і перекладача підготовчі стадії до перекладу?
10. Що таке артефактні та ментафактні тексти?

Семінар № 8

Адекватність і еквівалентність у перекладі

План

1. Визначення понять адекватності й еквівалентності у перекладознавстві.
2. Слово як об'єкт перекладацького аналізу й перекладу.
3. Адекватність та еквівалентність у перекладі
4. Еквівалентність на фонеморфологічному рівні.
5. Еквівалентність на рівні усталених сполучень слів та ідіомів.
6. Напівпрозорі абсолютні лексичні еквіваленти.

Література

1. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства. Вінниця. Нова книга. 2008. С.170-194
2. Мамрак А. В. Вступ до теорії перекладу: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2009. 304 с. С. 23-27
3. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика. Очерки лингвистической теории перевода: учебник. Москва: Аудитория, 2016. 244 с. С. 14-22

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення поняттю «адекватність» у перекладознавстві.
2. Що таке *еквівалентний переклад*?
3. Назвіть одинадцять типів еквівалентності при перекладі за В. Коллером.
4. Які існують рівні здійснення процесу перекладу?
5. Що таке «перекладацький еквівалент»?
6. Назвіть *рівні еквівалентності* за Комісаровим.
7. Що таке *денотативне* та *конотативне* значення слів?
8. Які мовні одиниці перекладаються на фонеморфологічному рівні?
9. Коли еквівалентність при перекладі зберігається на рівні усталених сполучень слів та ідіомів?
10. Що таке «напівпрозорі абсолютні лексичні еквіваленти»? Наведіть приклад.

Семинар № 9

Різновиди адекватності й еквівалентності в перекладі

План

1. Афіксальні фонеморфологічні еквіваленти.
2. Досягнення еквівалентності перекладу мовних одиниць шляхом перекодування їх фонемної або орфографічної структури.
3. Рівні еквівалентності й адекватності відтворення значення та форми мовних одиниць.
4. Адекватність семантична й адекватність граматична в перекладі.
5. Різномовна еквівалентність/адекватність багатозначних слів.
6. Перекладність і неперекладність мовних одиниць.

Література

1. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства. Вінниця. Нова книга. 2008. С.194-223

2. Володіна Т. С. , Рудківський О. П. Загальна теорія перекладу: навчально-методичний посібник. К.:вид.центр КНЛУ, 2017, 296с. С. 42-49; С. 65-74; С. 170-196
3. Мірам Г. Е., Дайнеко В. В., Тарануха Л. А. та ін. Основи перекладу: навч. посібник. 2-ге вид. випр. і доп. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2005. 280с. С. 90-101

Питання для самоконтролю

1. Яку роль відіграють інтернаціональні афіксальні морфеми при перекладі? Наведіть приклади інтернаціональних афіксальних морфем.
2. Коли слід застосовувати перекодування фонемної або орфографічної структури мовної одиниці при перекладі?
3. При перекладі яких мовних одиниць спостерігається абсолютна лексична (змістова) тотожність?
4. Яким чином реалізується адекватність семантична й адекватність граматична в перекладі?
5. Що таке «невірні друзі перекладача»?
6. Яка специфіка реалізації денотативних і конотативних значень при перекладі?
7. Як реалізується значення полісемантичного слова при перекладі?
8. У яких лексико-семантичних групах слів існують адекватні й еквівалентні відповідники?
9. Для яких мовних одиниць не існує рівноцінних відповідників у мові перекладу?
10. Які фонемні англійської мови вважаються неперекладними?

Семінар № 10

Різновиди перекладу

План

1. Способи, типи й види відтворення значень мовних одиниць.
2. Переклад на фонематичному рівні лексичних одиниць.
3. Адаптоване транскодування (перекладацька транскрипція).
4. Псевдоінтернаціональна лексика і підступність її буквального перекладу.
5. Переклад на рівні слова (лексеми) (Verbal Translation).
6. Переклад слова/словоформи на фонеморфологічному рівнію.
7. Послівний переклад (word-for-word translation).

Література

1. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства. Вінниця. Нова книга. 2008. С.224-236
2. Науменко Л. П., Гордєєва А. Й. Практичний курс перекладу з англійської мови на українську: навч. посіб. Вінниця: Нова Книга, 2011. 136 с. С.10-14
3. Володіна Т. С. , Рудківський О. П. Загальна теорія перекладу: навчально-методичний посібник. К.:вид.центр КНЛУ, 2017, 296с. С. 114-139

Питання для самоконтролю

1. Назвіть головні критерії/ознаки на основі яких визначаються типи, види та способи перекладу різних мовних одиниць?
2. Які прості та складні типи перекладу виокремлюють у перекладознавстві?

3. Для яких специфічних класів мовних одиниць транскодування забезпечує достовірний переклад на фонематичному рівні в усіх мовах?
4. Що таке адаптоване транскодування?
5. Які мовні одиниці перекладаються застосовуючи *чисту транслітерацію*?
6. Яка різниця між *транслітерацією* та *транскрибуванням*?
7. Дайте визначення терміну «псевдоінтернаціоналізм».
8. Яка різниця між лексичним та синтаксичним/функціональним значенням слова?
9. Чи можуть власні назви мати ідіоматичну природу?
10. Які є недоліки *буквального* перекладу?

Перелік підсумкових питань з навчальної дисципліни

1. Яка різниця між «перекладом» та «тлумаченням»?
2. Ким були перші перекладачі?
3. Яку роль відігравало «тлумачення» і у родово-племінних відносинах?
4. Що стало передумовою появи «перекладу»?
5. Чи пов'язаний духовний розвиток суспільства з розвитком перекладу?
6. Коли з'явився «переклад» на території сучасної України? З чим це пов'язано?
7. Як переклад та тлумачення впливають на появу неологізмів?
8. Запозичення з яких мов включає національний шар української лексики?
9. Запозичення з яких мов включає національний шар англійської лексики?
10. Як переклад здійснює вплив на національну культуру? Що таке опосередкований та безпосередній вплив?
11. Чи здійснював переклад вплив на суспільно-політичні орієнтації у практиці державного устрою та вибору відповідних форм місцевого й державного врядування?
12. Яку роль відігравав переклад у веденні державної політики?
13. Чи відрізняється діяльність тлумача та перекладача у мирний час і в час лихоліть?
14. Які бойові завдання виконували тлумачі у воєнний час?
15. Яка була роль тлумачів і перекладачів на окупованих унаслідок воєнних дій територіях?
16. Чи можна вважати діяльність тлумача важливішою ніж діяльність перекладача у воєнний та мирний час?
17. Що входить до конкретних фахових обов'язків перекладача у воєнний час?

18. Який зміст праці перекладача у мирний час?
19. Яку роль виконували перекладачі у роки Холодної війни?
20. На яких рівнях може здійснюватися тлумачення/переклад?
21. Яким чином відбувається збагачення словникового складу мов через тлумачення?
22. Як відбувається розширення словникового складу мов за допомогою перекладу?
23. Що таке активний та пасивний словник тлумача/перекладача?
24. Чи словниковий запас різногалузевих перекладачів/тлумачів відрізняються лише якісно чи й кількісно?
25. Що належить до найголовніших суб'єктивних чинників засвоєння лексичних одиниць?
26. Що можна віднести до найголовніших об'єктивних чинників засвоєння лексичних одиниць?
27. Що таке інтернаціональна лексика та яке місце вона займає в словниковому запасі перекладача/тлумача?
28. Які одиниці формують універсальну лексику перекладача/тлумача?
29. Яку приблизну кількість слів та усталених словосполучень повинен охоплювати обов'язковий словниковий запас професійного перекладача?
30. Які шари лексики входять до інших складників словникового запасу перекладача/тлумача ?
31. Що таке фонема?
32. Які існують рівні перекладу?
33. Назвіть одиниці які належать до фонологічного рівня.
34. Які одиниці належать до морфологічного рівня? Як вони реалізуються?
35. Назвіть одиницю, яка належить одночасно до морфологічного та лексичного рівня.
36. Як реалізуються одиниці лексичного рівня при перекладі?

37. Що таке вільні словосполучення? Яким типом зв'язку вони можуть поєднуватися?
38. Які є типи підрядного зв'язку? Наведіть приклади.
39. Дайте визначення терміну «предикативні словосполучення».
40. Що таке первинна та вторинна предикація? Наведіть приклади.
41. У чому полягає фахова відмінність перекладача й тлумача?
42. Чому термін «переклад» вважається дихотомічним?
43. Назвіть обов'язкові умови здійснення успішного перекладу тлумачем /перекладачем.
44. Що таке динамічна пам'ять і чи є вона обов'язковою умовою здійснення перекладачем/тлумачем своєї праці?
45. Які стадії виконання перекладу є обов'язковими?
46. Що повинен зробити перекладач при знаходженні «важкого» слова, що становить складність для перекладу?
47. Хто такі нефахові тлумачі? Яким є режим їхньої праці?
48. Чим послідовне тлумачення відрізняється від синхронного?
49. Які компоненти перекладу є невід'ємними (обов'язковими)?
50. Назвіть існуючі комунікативні моделі процесу перекладу?
51. За яких умов одностороння модель тлумачення може перетворюватися у двосторонню?
52. Яка модель тлумачення є завжди односторонньою? Чому?
53. У якій з моделей тлумачення один компонент одночасно відіграє роль і джерела інформації і перекладача?
54. Що таке вільний переклад? Які є підтипи вільного перекладу?
55. Що таке послівний переклад?
56. Яким способом перекладаються реалії суспільно-політичного життя?
57. Дайте визначення терміну «транскодування»? Які існують типи транскодування? У чому полягає їх відмінність?
58. Яким способом слід здійснювати переклад онімів?

59. Назвіть особливості передачі окремих англійських звуків українською мовою. Обґрунтуйте чим зумовлена ця особливість.
60. Чи можливо перекладати оніми за допомогою послівного перекладу? Обґрунтуйте свою відповідь.
61. Назвіть найголовніші рівні відтворення повноцінного перекладу?
62. Що таке функціональна та прагматико-семантична заміна при перекладі?
63. Як при перекладі реалізується відтворення реально існуючих конотативів? Наведіть приклади.
64. Як перекладати означений та неозначений артикль англійської мови українською?
65. Якими способами можна перекласти формальний додаток *it*? Чим це зумовлено?
66. Як реалізується значення англійського формального прислівника *there*?
67. Як здійснюється переклад наказового способу українською та англійською мовою? У чому полягає особливість перекладу?
68. Які існують форми презентації значення мовних одиниць? Як вони реалізуються?
69. Назвіть спільні для тлумача і перекладача підготовчі стадії до перекладу?
70. Що таке артефактні та ментафактні тексти?
71. Дайте визначення поняттю «адекватність» у перекладознавстві.
72. Що таке *еквівалентний переклад*?
73. Назвіть одинадцять типів еквівалентності при перекладі за В. Коллером.
74. Які існують рівні здійснення процесу перекладу?
75. Що таке «перекладацький еквівалент»?
76. Назвіть *рівні еквівалентності* за Комісаровим.
77. Що таке *денотативне* та *конотативне* значення слів?
78. Які мовні одиниці перекладаються на фонеморфологічному рівні?

79. Коли еквівалентність при перекладі зберігається на рівні усталених сполучень слів та ідіомів?
80. Що таке «напівпрозорі абсолютні лексичні еквіваленти»? Наведіть приклад.
81. Яку роль відіграють інтернаціональні афіксальні морфемі при перекладі? Наведіть приклади інтернаціональних афіксальних морфем.
82. Коли слід застосовувати перекодування фонемної або орфографічної структури мовної одиниці при перекладі?
83. При перекладі яких мовних одиниць спостерігається абсолютна лексична (змістова) тотожність?
84. Яким чином реалізується адекватність семантична й адекватність граматична в перекладі?
85. Що таке «невірні друзі перекладача»?
86. Яка специфіка реалізації денотативних і конотативних значень при перекладі?
87. Як реалізується значення полісемантичного слова при перекладі?
88. У яких лексико-семантичних групах слів існують адекватні й еквівалентні відповідники?
89. Для яких мовних одиниць не існує рівноцінних відповідників у мові перекладу?
90. Які фонемі англійської мови вважаються неперекладними?
91. Назвіть головні критерії/ознаки на основі яких визначаються типи, види та способи перекладу різних мовних одиниць?
92. Які прості та складні типи перекладу виокремлюють у перекладознавстві?
93. Для яких специфічних класів мовних одиниць транскодування забезпечує достовірний переклад на фонематичному рівні в усіх мовах?
94. Що таке адаптоване транскодування?
95. Які мовні одиниці перекладаються застосовуючи *чисту транслітерацію*?

96. Яка різниця між *транслітерацією* та *транскрибуванням*?
97. Дайте визначення терміну «псевдоінтернаціоналізм».
98. Яка різниця між лексичним та синтаксичним/функціональним значенням слова?
99. Чи можуть власні назви мати ідіоматичну природу?
100. Які є недоліки *буквального* перекладу?

Рекомендована література

Базова

1. Алимов В. В. Теория перевода: пособие для лингвистов-переводчиков. М.: Ленанд, 2015. 240 с.
2. Андрієнко Т. П. Стратегії і тактики перекладу. Когнітивно-дискурсивний аспект: монографія. Харків: Издательский Дом Дмитрия Бураго, 2016. 340 с.
3. Бархударов Л. С. Язык и перевод. Вопросы общей и частной теории перевода: учебник. М.: ЛКИ, 2014. 240 с.
4. Білозерська Л. П. Термінологія та переклад: навч. посібник. Вінниця: Нова книга, 2010. 232 с.
5. Володіна Т. С., Рудківський О. П. Загальна теорія перекладу: навчально-методичний посібник. К.: вид. центр КНЛУ, 2017, 296с.
6. Гудманян А. Г., Єнчева Г. Г., Сітко А. В., Основи перекладознавства: навч. посібник. Вінниця: Нова Книга, 2020. – 352 с.
7. Гудманян А. Г., Сітко А. В., Єнчева Г. Г. Вступ до перекладознавства: навчальний посібник для студентів спеціальності «Переклад». Вінниця: Нова Книга, 2017. 304 с.
8. Енциклопедія перекладознавства: в 4-х томах. Том 2: пер. з англ. /ред. Івз Гамбієра, Люк ван Дорслар; за загал. ред.: О. А. Калиниченко,

- Л. М. Черноватого. – Вінниця: Нова книга. 2020. – 552 с. ISBN: 9789663828060
9. Книга, 2011. 136 с.
 10. Комиссаров В. Н. Лингвистика перевода: монография. М.: Либроком, 2016. 176 с.
 11. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства: підручник. Вінниця: Нова Книга, 2008. 512 с.
 12. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник. Вінниця: Нова Книга. 2001. 448с.
 13. Мамрак А. В. Вступ до теорії перекладу: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2009. 304 с.
 14. Мінченков О. Английские частицы. Функции и перевод: підручник. Санкт-Петербург: Антология, 2014. 96 с.
 15. Мірам Г. Е., Дайнеко В. В., Тарануха Л. А. та ін. Основи перекладу: навч. посібник. 2-ге вид. випр. і доп. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2005. 280с.
 16. Науменко Л. П., Гордєєва А. Й. Практичний курс перекладу з англійської мови на українську: навч. посіб. Вінниця: Нова
 17. Некряч Т. Є., Чала Ю. П. Через терени до зірок: Труднощі перекладу художніх творів: навч. посібник. Вінниця: Нова книга, 2008. 200 с.
 18. Нестеренко Н., Лисенко К. A Course in Interpreting and Translation: посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова Книга, 2006. 248 с.
 19. Полюжин М. М., Максимчук Н. Н., Омельченко Л.Ф. Теорія і практика перекладу з англійської мови на українську: навч. посібник. К.: УМК ВО, 1991. 96с.
 20. Ребрій О. В. Основи перекладацького скоропису. (укр/англ): навч. посібник / за ред. Л. М. Черноватого, В. І. Карабана. 5-е видання. Вінниця: Нова книга, 2020. 152 с. (серія «Dictum Factum»)

21. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика. Очерки лингвистической теории перевода: учебник. Москва: Аудитория, 2016. 244 с.
22. Саприкін С. С., Чужакін А. П. Світ усного перекладу: навч. посібник. Вінниця: Нова книга, 2011. 224 с.
23. Стріха М. Український переклад і перекладачі. Між літературою і націєтворенням: підручник. Київ: Дух і Літера, 2020. 520 с.
24. Табаковська Е. Когнітивна лінгвістика і поетика перекладу: монографія. Івано-Франківськ, Нова книга, 2013. 203 с.
25. Терехова С. І. Вступ до перекладознавства. (Сучасні проблеми і теорії. Діяльність перекладача. Основи техніки перекладу): навч. посібник. (Вид. 2-ге, доповнене і перероблене). К.: Вид. центр КНЛУ, 2002. 163 с.
26. Гороп П. Тотальний переклад: монографія. Нова книга, 2015. 264 с.
27. Швачко С. О. Квантитативні одиниці англійської мови: перекладацькі аспекти: навч. посібник. Вінниця: Нова книга, 2008. 141 с.
28. Шпак В. К. Основи перекладу: граматичні та лексичні аспекти: навч. посібник. 2-ге вид. К.: Знання, 2007. 310 с.

Допоміжна

29. Балла М. І. Новий англо-український словник. К.: Чумацький Шлях, 2006. 668 с.
30. Баранцев К. Т. Англо-український фразеологічний словник. Київ: Знання, 2005. 1056 с.
31. Бусел В. Англо-український словник, українсько-англійський словник. Близько 500 000 од. Київ: Перун, 2010. 1568 с.
32. Гороть Є. І. Англо-український словник: більше 100 000 слів (350 000 варіантів перекладу). Вінниця: Нова Книга, 2006. 1700 с.
33. Гороть Є. І. Українсько-англійський словник: близько 200 000 слів. Вінниця: Нова Книга, 2009. 1040 с.

34. Гороть Є. І., Гончарук С. В., Малімон Л. К., Рогач О. О. Новий українсько-англійський словник. Луцьк: Вежа-Друк, 2016. 700 с.
35. Гороть Є. І., Коцюк Л. М., Малімон Л. К., Павлюк А. Б. Великий англо-український словник. Вінниця: Нова книга; Х.: Ранок, 2011. 1700 с.
36. Українсько-англійський, англійсько-український словник Dict.com [Електронний ресурс]. – Режим доступу до словника: <https://www.dict.com/>
37. Українсько-англійський, англійсько-український словник Freelangnet <https://www.freelang.net/online/ukrainian.php>
38. Українсько-англійський, англійсько-український словник Lingosoftonline https://www.lingvozone.com/main.jsp?do=dictionary&action=setlanguages&language_id_from=23&language_id_to=41&x=26&y=12
39. Кочерган М. П. Словник російсько-українських міжмовних омонімів («фальшиві друзі перекладача»). К.: Академія, 1997. 400 с.
40. American Heritage Dictionary of the English Language [Електронний ресурс]. – Режим доступу до словника: <http://www.bartleby.com/61/>
41. Cambridge Dictionaries Online [Електронний ресурс]. – Режим доступу до словника: <http://dictionary.cambridge.org>
42. Collins Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу до словника: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/game>
43. Dictionary.com [Електронний ресурс]. – Режим доступу до словника: <https://www.dictionary.com/>
44. Longman Dictionary of Contemporary English. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до словника: <https://www.ldoceonline.com/dictionary/game>
45. Macmillan Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу до словника: https://www.macmillandictionary.com/dictionary/british/game_1
46. Merriam-Webster's Online Dictionary, 10 th Edition [Електронний ресурс]. – Режим доступу до словника: <http://www.m-w.com>

47. Oxford Dictionary of English [Электронный ресурс]. – Режим доступа до словника: <https://www.lexico.com/definition/online>
48. Oxford Learner's Dictionaries [Электронный ресурс]. – Режим доступа до словника:
https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/game_1?q=game
49. Urban Dictionary [Электронный ресурс]. – Режим доступа до словника:
<https://www.urbandictionary.com/define.php?term=Game>